

TẠO HỨNG THÚ HỌC TẬP MÔN TẬP LÀM VĂN CHO HỌC SINH LỚP 4 TRONG BỐI CẢNH GIÁO DỤC HIỆN NAY

Nguyễn Thị Hoài Thương
Trường Tiểu học Đinh Tiên Hoàng – TP. HCM

Tóm tắt: Bài viết tập trung nghiên cứu vấn đề tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4 trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay, nhấn mạnh vai trò của hứng thú học tập đối với việc nâng cao chất lượng dạy học và phát triển năng lực ngôn ngữ cho học sinh tiểu học. Bài viết còn phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú học tập môn Tập làm văn như đặc điểm tâm lý học sinh, phương pháp dạy học của giáo viên, nội dung chương trình và môi trường giáo dục. Trên cơ sở đó, tác giả đề xuất các giải pháp như tổ chức hoạt động trải nghiệm, vận dụng phương pháp dạy học tích cực, xây dựng môi trường học tập thân thiện, ứng dụng công nghệ thông tin, tăng cường đọc sách và đổi mới đánh giá. Các giải pháp nhằm khơi dậy hứng thú, phát triển tư duy và nâng cao hiệu quả học tập Tập làm văn cho học sinh lớp 4.

Từ khóa: Hứng thú học tập, Tập làm văn, Học sinh lớp 4.

CREATING LEARNING INTEREST IN WRITING FOR FOURTH-GRADE STUDENTS IN THE CURRENT EDUCATIONAL CONTEXT

Abstract: This article focuses on the issue of fostering learning interest in Writing for fourth-grade students in the context of current educational reform, emphasizing the role of learning interest in improving teaching quality and developing language competence in primary school students. The article also analyzes factors affecting students' interest in learning Writing, including students' psychological characteristics, teachers' instructional methods, curriculum content, and the educational environment. On that basis, the author proposes several solutions, such as organizing experiential activities, applying active teaching methods, building a friendly learning environment, integrating information technology, promoting reading habits, and innovating assessment practices. These solutions are intended to stimulate students' interest, develop their thinking, and enhance the effectiveness of learning Writing for fourth-grade students.

Keywords: learning interest, Writing, fourth-grade students.

Nhận bài: 07/03/2026

Phản biện: 07/04/2026

Duyệt đăng: 10/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo hiện nay, việc phát triển năng lực ngôn ngữ cho học sinh tiểu học giữ vai trò đặc biệt quan trọng. Phân môn Tập làm văn không chỉ giúp học sinh rèn luyện kỹ năng diễn đạt bằng lời nói và chữ viết mà còn góp phần hình thành tư duy logic, khả năng sáng tạo và năng lực giao tiếp. Đối với học sinh lớp 4, đây là giai đoạn có sự chuyển biến rõ rệt về nhận thức và tư duy, vì vậy việc học tốt Tập làm văn có ý nghĩa nền tảng, tạo tiền đề cho sự phát triển toàn diện trong học tập và cuộc sống. Tuy nhiên, thực tế cho thấy nhiều học sinh vẫn còn thiếu hứng thú với môn học này; các em gặp khó khăn trong việc tìm ý, diễn đạt, sắp xếp nội dung và dễ phụ thuộc vào văn mẫu. Một trong những nguyên nhân chủ yếu là do phương pháp dạy học ở một số nơi còn thiên về áp đặt, chưa chú trọng khơi gợi cảm xúc và sự chủ động của học sinh.

Trong yêu cầu đổi mới giáo dục theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực, việc tạo hứng thú học tập cho học sinh trở thành yếu tố then chốt nâng cao chất lượng dạy học. Đối với môn Tập làm văn, hứng thú không chỉ giúp học sinh yêu thích việc viết mà còn thúc đẩy các em tích cực quan sát, suy nghĩ và thể hiện ý tưởng

một cách sáng tạo. Vì vậy, nghiên cứu vấn đề tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4 trong bối cảnh giáo dục hiện nay có ý nghĩa thiết thực cả về lý luận và thực tiễn, góp phần đề xuất các giải pháp sư phạm phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả dạy học, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục tiểu học hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Ý nghĩa của việc tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4

Theo Nguyễn Quang Uẩn, “Hứng thú là thái độ đặc biệt của cá nhân đối với đối tượng nào đó, vừa có ý nghĩa đối với cuộc sống, vừa có khả năng mang lại khoái cảm cho cá nhân trong quá trình hoạt động” (Nguyễn Quang Uẩn, 2005). Từ quan niệm này có thể khẳng định rằng, hứng thú là một trạng thái tâm lý có tính định hướng, phản ánh sự gắn bó tích cực của cá nhân với đối tượng hoạt động. Khi đối tượng học tập trở nên có ý nghĩa và tạo được cảm xúc tích cực, người học sẽ chủ động tham gia, duy trì sự chú ý và nâng cao hiệu quả hoạt động nhận thức. Đây chính là cơ sở lý luận quan trọng để nghiên cứu việc tạo hứng thú học tập cho học sinh trong nhà trường tiểu học hiện nay.

Trong nghiên cứu của mình Phạm Minh Hạc cho rằng: “Hứng thú học tập là loại hứng thú gắn với các môn học trong nhà trường, nó là thái độ đặc biệt của học sinh với môn học, mà học sinh thấy có ý nghĩa và có khả năng đem lại khoái cảm trong quá trình học tập bộ môn” (Phạm Minh Hạc, 2004). Đối với học sinh lớp 4, hứng thú học tập không chỉ thể hiện ở sự yêu thích môn học mà còn ở mức độ tích cực tham gia vào các hoạt động học tập, sự say mê khám phá tri thức và khả năng duy trì sự tập trung trong quá trình học. Đặc biệt, trong môn Tập làm văn – một môn học đòi hỏi khả năng tư duy ngôn ngữ, tưởng tượng và biểu đạt – việc hình thành và phát triển hứng thú học tập càng có ý nghĩa then chốt.

Hứng thú học tập đóng vai trò như một nguồn động lực nội sinh quan trọng, góp phần thúc đẩy học sinh tham gia một cách tự giác, tích cực và chủ động vào các hoạt động học tập. Như M.goki từng nói: “Thiên tài nảy nở từ tình yêu đối với công việc”, và Không Tử cũng đã chỉ ra rằng: “Biết mà học, không bằng thích mà học, thích mà học không bằng vui mà học”. Những quan điểm này cho thấy, hứng thú và niềm vui trong học tập chính là yếu tố cốt lõi giúp con người phát huy tối đa tiềm năng của mình. Trong dạy học Tập làm văn ở tiểu học, khi học sinh có cảm xúc tích cực, yêu thích hoạt động viết, các em sẽ chủ động tham gia học tập với tinh thần tự giác, từ đó nâng cao hiệu quả tiếp thu tri thức và rèn luyện kỹ năng. Điều này giúp chuyên hóa quá trình học tập từ trạng thái bị động sang chủ động, từ học tập mang tính đối phó sang học tập mang tính tự nguyện và có mục đích rõ ràng, qua đó nâng cao chất lượng và hiệu quả tiếp thu tri thức.

Không chỉ dừng lại ở vai trò tạo động lực, hứng thú học tập còn có ý nghĩa đặc biệt trong việc phát triển tư duy và khả năng sáng tạo của học sinh. Môn Tập làm văn ở tiểu học, nhất là đối với học sinh lớp 4, không đơn thuần là việc rèn luyện kỹ năng viết đúng mà còn là quá trình hình thành và phát triển năng lực tư duy ngôn ngữ, khả năng quan sát, liên tưởng và biểu đạt cảm xúc cá nhân. Khi có hứng thú, học sinh sẽ tích cực huy động vốn sống, trải nghiệm cá nhân để xây dựng ý tưởng, biết tìm tòi cách diễn đạt phong phú, linh hoạt và sáng tạo hơn. Nhờ đó, bài viết không còn khô khan, rập khuôn mà trở nên sinh động, giàu cảm xúc và mang dấu ấn cá nhân rõ nét. Đây chính là tiền đề quan trọng để phát triển năng lực giao tiếp và năng lực sử dụng tiếng Việt một cách hiệu quả.

Bên cạnh đó, việc tạo hứng thú học tập còn góp phần hình thành ở học sinh thái độ học tập tích

cực và bền vững. Khi học sinh có cảm xúc tích cực đối với môn học, các em sẽ dễ dàng duy trì sự tập trung trong thời gian dài, giảm thiểu cảm giác mệt mỏi, căng thẳng trong quá trình học tập. Đặc biệt, ở lứa tuổi lớp 4, việc tạo ra môi trường học tập thân thiện, hấp dẫn, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi sẽ giúp các em hình thành sự tự tin, mạnh dạn trong học tập và giao tiếp. Hứng thú học tập cũng góp phần nuôi dưỡng tình yêu đối với tiếng Việt, từ đó hình thành thói quen đọc, viết và cảm thụ ngôn ngữ một cách tự nhiên, lâu dài.

Trong bối cảnh giáo dục hiện nay đang chuyển mạnh theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học, ý nghĩa của việc tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Hứng thú không chỉ là điều kiện để nâng cao hiệu quả dạy học mà còn là yếu tố nền tảng giúp học sinh phát triển toàn diện về tư duy, cảm xúc và kỹ năng. Thông qua việc khơi dậy và duy trì hứng thú học tập, giáo viên có thể góp phần hình thành ở học sinh tinh thần học tập tích cực, khả năng tự học, tự khám phá tri thức và năng lực sáng tạo. Đây là những yêu cầu thiết yếu đối với người học trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay.

2.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4

Việc tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4 không diễn ra một cách tự nhiên mà chịu tác động của nhiều yếu tố khác nhau, bao gồm cả yếu tố thuộc về người học, người dạy, nội dung môn học cũng như môi trường giáo dục. Những yếu tố này có mối quan hệ chặt chẽ, tác động qua lại lẫn nhau, góp phần quyết định mức độ hứng thú và hiệu quả học tập của học sinh.

Đặc điểm tâm lý và nhận thức của học sinh lớp 4 là yếu tố có ảnh hưởng trực tiếp đến việc hình thành hứng thú học tập. Ở lứa tuổi này, học sinh đang trong giai đoạn chuyển tiếp từ tư duy trực quan sang tư duy logic, khả năng tưởng tượng và biểu đạt cảm xúc đã phát triển hơn so với các lớp dưới nhưng vẫn còn mang tính đơn giản, dễ bị chi phối bởi cảm xúc tức thời. Vì vậy, nếu nội dung học tập phù hợp với vốn sống, gần gũi với trải nghiệm thực tế và gợi mở được trí tưởng tượng, các em sẽ dễ dàng hứng thú và tích cực tham gia hoạt động học tập. Ngược lại, nếu nhiệm vụ học tập quá khó, khô khan hoặc xa lạ với đời sống, học sinh dễ rơi vào trạng thái chán nản, thụ động và phụ thuộc vào văn mẫu.

Bên cạnh đó, phương pháp dạy học của giáo viên giữ vai trò then chốt trong việc khơi gợi và duy trì hứng thú học tập. Trong dạy học Tập làm

văn, nếu giáo viên chỉ áp dụng phương pháp truyền thống như giảng giải một chiều, yêu cầu học sinh viết theo khuôn mẫu có sẵn thì sẽ hạn chế khả năng sáng tạo và làm giảm sự hứng thú của học sinh. Ngược lại, khi giáo viên biết vận dụng linh hoạt các phương pháp dạy học tích cực như thảo luận nhóm, quan sát trực quan, kể chuyện, trò chơi học tập, đóng vai hoặc tổ chức hoạt động trải nghiệm, học sinh sẽ được tham gia một cách chủ động, từ đó hình thành cảm xúc tích cực đối với môn học. Đồng thời, thái độ sư phạm, sự khích lệ, động viên và cách đánh giá mang tính xây dựng của giáo viên cũng có tác động mạnh mẽ đến tâm lý học sinh, giúp các em tự tin hơn trong quá trình học tập và viết văn.

Ngoài ra, nội dung chương trình và hệ thống bài học môn Tập làm văn cũng là yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến hứng thú học tập. Nếu nội dung bài học được thiết kế khoa học, hợp lý, có tính mở, gắn với thực tiễn đời sống và phù hợp với trình độ nhận thức của học sinh lớp 4 thì sẽ tạo điều kiện thuận lợi để học sinh dễ tiếp cận và phát huy khả năng sáng tạo. Ngược lại, nếu nội dung quá nặng về lý thuyết, thiếu tính thực hành hoặc yêu cầu quá cao so với khả năng của học sinh thì sẽ gây áp lực, làm giảm động lực học tập. Do đó, việc lựa chọn ngữ liệu, đề tài viết văn gắn gũi như gia đình, bạn bè, trường lớp, thiên nhiên... có ý nghĩa rất quan trọng trong việc khơi dậy cảm xúc và hứng thú học tập của học sinh.

Môi trường học tập cũng là một yếu tố không thể bỏ qua. Một lớp học thân thiện, cởi mở, an toàn về tâm lý sẽ giúp học sinh mạnh dạn bày tỏ ý kiến, chia sẻ suy nghĩ và tích cực tham gia vào các hoạt động học tập. Sự hỗ trợ từ bạn bè trong quá trình học nhóm, thảo luận hoặc chỉnh sửa bài viết cũng góp phần tạo nên không khí học tập tích cực, kích thích tinh thần hợp tác và sáng tạo. Bên cạnh đó, sự quan tâm của gia đình đối với việc học tập của học sinh, đặc biệt là việc khuyến khích đọc sách, kể chuyện và luyện viết ở nhà, cũng góp phần quan trọng trong việc duy trì hứng thú học tập môn Tập làm văn.

Như vậy, có thể thấy việc tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4 là kết quả tổng hợp của nhiều yếu tố khác nhau. Trong đó, sự phù hợp giữa nội dung học tập với đặc điểm tâm lý học sinh, phương pháp dạy học tích cực của giáo viên và môi trường giáo dục thân thiện là những yếu tố mang tính quyết định. Việc nhận diện đầy đủ các yếu tố này là cơ sở quan trọng để đề xuất các giải pháp sư phạm phù hợp nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Tập làm văn trong nhà trường tiểu học hiện nay.

2.3. Giải pháp tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4 trong bối cảnh giáo dục hiện nay

Trong bối cảnh giáo dục hiện nay đang chuyển mạnh theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học, việc tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4 giữ vai trò đặc biệt quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng dạy học và phát triển năng lực ngôn ngữ cho học sinh. Để thực hiện hiệu quả mục tiêu này, cần triển khai đồng bộ nhiều giải pháp phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi và yêu cầu đổi mới giáo dục.

Tổ chức hoạt động học tập trải nghiệm gắn với thực tiễn đời sống. Việc học tập không nên chỉ dừng lại ở lý thuyết trong sách giáo khoa mà cần được mở rộng thông qua các hoạt động quan sát, tham quan, trải nghiệm thực tế hoặc mô phỏng tình huống ngay trong lớp học. Khi học sinh được trực tiếp tham gia vào các hoạt động như dọn vệ sinh trường lớp, quan sát cảnh vật xung quanh hay tham gia các trò chơi học tập, các em sẽ có những cảm xúc chân thực, từ đó dễ dàng hình thành ý tưởng và diễn đạt bài viết một cách tự nhiên hơn. Ví dụ, khi học bài văn tả hoạt động, giáo viên có thể tổ chức cho học sinh tham gia một buổi lao động nhỏ trong sân trường, sau đó yêu cầu các em ghi lại những gì đã quan sát và cảm nhận để làm tư liệu viết bài. Cách làm này giúp bài văn trở nên sinh động, giàu cảm xúc và tránh được sự rập khuôn.

Vận dụng phương pháp dạy học tích cực và đa dạng hóa hình thức tổ chức học tập. Mục tiêu của giải pháp này là phát huy tính chủ động, sáng tạo và khả năng hợp tác của học sinh trong quá trình học Tập làm văn. Để thực hiện hiệu quả, giáo viên cần linh hoạt sử dụng các phương pháp như thảo luận nhóm, trò chơi học tập, kể chuyện sáng tạo, đóng vai, hoặc sử dụng sơ đồ tư duy để tổ chức hoạt động học tập. Thay vì yêu cầu học sinh viết bài theo cách truyền thống ngay từ đầu, giáo viên có thể tạo ra các tình huống học tập để học sinh trao đổi ý tưởng trước khi viết. Ví dụ, trong bài học lập dàn ý tả con vật, giáo viên có thể cho học sinh xem hình ảnh hoặc video về các con vật quen thuộc, sau đó tổ chức hoạt động thảo luận nhóm để tìm đặc điểm nổi bật và xây dựng dàn ý bằng sơ đồ tư duy. Cách tổ chức này không chỉ giúp học sinh tiếp cận bài học một cách nhẹ nhàng mà còn tạo ra không khí học tập sôi nổi, qua đó nâng cao hứng thú đối với môn học.

Xây dựng môi trường học tập thân thiện, khuyến khích và tôn trọng sự sáng tạo của học sinh. Trong môi trường này, học sinh cần được tôn trọng ý kiến, được khuyến khích bày tỏ suy

ngữ và không bị áp lực bởi việc đúng – sai một cách cứng nhắc. Giáo viên cần sử dụng những lời nhận xét mang tính động viên, khích lệ thay vì phê bình tiêu cực, đồng thời tạo điều kiện để học sinh chia sẻ bài viết của mình với bạn bè. Khi các em được lắng nghe và ghi nhận, sự tự tin sẽ tăng lên, từ đó hình thành thái độ tích cực đối với môn học. Ví dụ, sau khi hoàn thành bài văn kể về một người bạn, giáo viên có thể tổ chức hoạt động cho học sinh đọc bài trước lớp và nhận xét theo hướng tìm điểm hay trong bài viết của bạn, sau đó trưng bày những bài viết tiêu biểu tại “góc học tập” của lớp. Điều này tạo ra động lực học tập lâu dài cho học sinh.

Ứng dụng công nghệ thông tin và học liệu số trong dạy học Tập làm văn. Trong thời đại chuyển đổi số, việc sử dụng video, hình ảnh, phần mềm trình chiếu hoặc các trò chơi học tập trực tuyến giúp bài học trở nên trực quan và hấp dẫn hơn. Khi học sinh được quan sát hình ảnh thực tế, nghe âm thanh hoặc tương tác với các công cụ học tập số, các em sẽ dễ dàng hình thành ý tưởng và cảm xúc để viết văn. Chẳng hạn, khi dạy bài tả cảnh biển, giáo viên có thể cho học sinh xem một đoạn video ngắn về cảnh biển vào buổi sáng, kết hợp âm thanh sóng vỗ và hình ảnh sinh động, từ đó gợi mở cảm xúc và giúp học sinh viết bài tốt hơn.

Tăng cường đọc sách và phát triển ngôn ngữ cho học sinh. Giải pháp này hướng tới mục tiêu giúp học sinh mở rộng vốn từ, tích lũy cách diễn đạt và hình thành thói quen cảm thụ ngôn ngữ một cách tự nhiên, từ đó hỗ trợ trực tiếp cho quá trình viết văn. Trong quá trình thực hiện, giáo viên cần hướng dẫn học sinh xây dựng thói quen đọc sách hằng ngày, đặc biệt là các loại truyện thiếu nhi, sách miêu tả, sách kể chuyện phù hợp lứa tuổi, đồng thời tổ chức các hoạt động như “giờ đọc sách trên lớp”, “kể chuyện theo sách” hoặc “chia sẻ cuốn sách em yêu thích”. Khi học sinh được tiếp xúc thường xuyên với ngôn ngữ giàu hình ảnh và cảm xúc, các em sẽ có thêm ý tưởng và cách diễn đạt phong phú hơn trong bài viết. Ví dụ, sau khi đọc một câu chuyện về tình bạn, giáo viên có thể yêu cầu học sinh kể lại nội dung chính và viết đoạn văn ngắn về người bạn thân của mình

dựa trên cảm xúc từ câu chuyện, qua đó giúp việc học văn trở nên gần gũi và tự nhiên hơn.

Đổi mới kiểm tra, đánh giá theo hướng khuyến khích sự sáng tạo và ghi nhận tiến bộ của học sinh. Giải pháp này nhằm giảm áp lực điểm số, đồng thời tạo động lực để học sinh mạnh dạn thể hiện suy nghĩ cá nhân trong bài viết. Trong quá trình thực hiện, giáo viên cần kết hợp giữa đánh giá định tính và định lượng, chú trọng nhận xét quá trình học tập thay vì chỉ tập trung vào kết quả cuối cùng. Các tiêu chí đánh giá cần linh hoạt, khuyến khích sự sáng tạo, cảm xúc và ý tưởng riêng của học sinh thay vì chỉ yêu cầu đúng khuôn mẫu. Ví dụ, khi chấm bài văn tả cảnh, giáo viên không chỉ đánh giá bố cục hay lỗi chính tả mà còn ghi nhận những câu văn giàu hình ảnh, những cảm nhận riêng của học sinh về cảnh vật. Đồng thời, giáo viên có thể tổ chức hình thức “nhận xét hai chiều”, trong đó học sinh được tự đánh giá bài viết của mình và góp ý cho bạn. Cách làm này giúp học sinh không còn tâm lý sợ viết văn, mà thay vào đó là sự tự tin, chủ động và hứng thú hơn trong mỗi giờ học Tập làm văn.

III. KẾT LUẬN

Việc tạo hứng thú học tập môn Tập làm văn cho học sinh lớp 4 có vai trò đặc biệt quan trọng trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Hứng thú không chỉ là yếu tố thúc đẩy động cơ học tập mà còn góp phần giúp học sinh phát triển tư duy, khả năng ngôn ngữ và năng lực sáng tạo một cách toàn diện. Khi có hứng thú, học sinh sẽ chủ động hơn trong việc quan sát, tìm ý, diễn đạt và thể hiện cảm xúc cá nhân trong bài viết, từ đó nâng cao chất lượng học tập môn học.

Để đạt được hiệu quả đó, cần có sự phối hợp đồng bộ giữa nhiều yếu tố như phương pháp dạy học của giáo viên, nội dung bài học, môi trường học tập và sự hỗ trợ từ gia đình. Việc vận dụng các phương pháp dạy học tích cực, tổ chức hoạt động trải nghiệm, ứng dụng công nghệ thông tin và đổi mới kiểm tra đánh giá sẽ góp phần quan trọng trong việc khơi dậy và duy trì hứng thú học tập cho học sinh. Đây chính là cơ sở để nâng cao chất lượng dạy học Tập làm văn ở tiểu học, đáp ứng yêu cầu phát triển phẩm chất và năng lực người học trong giai đoạn hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Dương Thị Kim Oanh. (2013). Một số hướng tiếp cận trong nghiên cứu động cơ học tập. Tạp chí Khoa học Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, (Số 48), 138-148.
- L-X-Xô-lô-Vây-Trích. (2001). Từ hứng thú đến tài năng. NXB Văn hóa Thông tin.
- Nguyễn Quang Uẩn. (2005). Giáo trình Tâm lý học đại cương. Hà Nội: NXB Đại học Sư phạm.
- Phạm Minh Hạc. (2004). Một số vấn đề nghiên cứu nhân cách. NXB Chính trị Quốc gia.